

6è Premi de PERIODISME d'INVESTIGACIÓ

RAMON
Barnils

La dotació del premi serà de 3.333 euros.
Els treballs, inèdits i escrits en català hauran de presentar-se
al setmanari **EL TEMPS** abans del 30 de setembre de 2006
per correu ordinari:
Avd. Baró de Càrcer, 37. 1er, 1a, 46001 València
o per correu electronic: premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari **EL TEMPS**

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament
dels XV Premis Octubre que tindrà lloc a València
el 28 d'octubre de 2006

Per a més informació:
Av. Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a.
46001 València
Tel. 963 535 100
Fax 963 534 569
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.net

Què és més patriòtic? Exhibir-se al sol amb la bandera i compartir passió futbolera amb un milió d'ànimes o bé esperar deu anys fins a ingressar a la gran família del turonet verd? Amb aquest nom és com es coneix Bayreuth, el teatre que va aixecar Richard Wagner a aquesta ciutat bavaresa per representar el seu *Anell del Nibelung*. Aquest any, si més no, els alemanys no estaran sotmesos al "Die Qual der Wahl" –"la tortura d'haver d'escollir"–. Totes dues opcions estan ben vistes, la massificació o l'elitisme. L'una comporta incomoditats; l'altra, perseverància. La recompensa: respirar, i transpirar, "alemanyitat". "Ningú no ho diria, però Bayreuth i el Mundial d'Alemanya tenen si més no una cosa en comú: en tots dos casos el públic hi sua de gust", comenta Wolfgang Krug, un jubilat de Baden Württemberg, assidu –"amb interrupcions", confessa– del Festival d'Opera Richard Wagner. Aquest festival, que se celebra cada estiu, sense aire condicionat, disposa de les mateixes butaques de fusta on van asseure's, diuen, Lluís II de Baviera i Adolf Hitler, ben apretadets per encabir-hi les 2.000 cadires més buscades de l'estiu centreeuropeu.

Des del passat 25 de juliol i fins a final d'agost, com sempre, wagnerians arribats d'arreu del món se sentiran part del turmentós món arcaic de Wagner, l'essència del "sentiment alemany", diuen. Res no ha canviat a Bayreuth des de temps de Cosima Wagner: al turonet verd se segueix l'esquema imposat per l'esposa del compositor, l'any 1876, consistent a posar en escena Wagner i només Wagner, evidentment, i al damunt només deu de les seves peces, alternativament i segons la temporada: les quatre de l'*Anell*, més *Tristan i Isolda*, *Parsifal*, *Tannhäuser*, *Lohengrin*, els *Mestres Cantors de Nuremberg* i *L'holandès errant*. No sempre hi ha el privilegi de l'*Anell*, no sempre hi ha estrena, però l'expectació i la llista d'espera sempre és la mateixa: els deu anys teòrics que es pot arribar a trigar per fer-se amb una de les 58.000 places, repartides en les 30 sessions de la temporada estiuenca de Bayreuth. Aquesta temporada hi ha tots dos privilegis: *Anell* i, a més, en una nova producció, la de Tan-kret Dorst, un "debutant" de vuitanta

Amb el recent Mundial de Futbol, els alemanys han volgut mostrar al món que professen un patriotisme sa i modern. Malgrat tot, a Alemanya encara queda un reducte del passat: el festival d'òpera Richard Wagner, que se celebra a la ciutat bavaresa de Bayreuth. Del passat 25 de juliol a final d'agost hi desfilen nostàlgics wagnerians arribats d'arreu del món.

El patriotisme alemany: dels estadis a Bayreuth

Wolfgang Wagner –el responsable del festival d'òpera– somriu, amb la seva filla Katharina i la seva dona Gudrun, a l'entrada de l'edifici Festival Hall de Bayreuth, el passat dimarts dia 25.

anys en l'univers bayreuthià, que des dels anys cinquanta està sota la mà tirànica de Wolfgang Wagner, nét del compositor, que aquest estiu farà vuitanta-set anys.

Parlar de novetats a Bayreuth sembla il·lusori. L'esquema és el mateix, el programa també, la desfilada de polítics i *glamour* local en l'obertura ha estat gairebé idèntica a la de temporades anteriors. El vell Wagner va sortir a rebre a la porta del teatre, el dia de la inauguració, el primer ministre de Baviera, Edmund Stoiber, com cada any. També hi va assistir algun expresident del país –Walter Schell– i un exministre llegendari –Hans Dietrich Genscher–. S'hi va trobar a faltar la cancellera Angela Merkel, això sí, que aquest estiu ha decidit deixar per a més endavant el passeig pel turonet amb el seu espós, el catedràtic Joachim Sauer.

Ni tan sols aquesta absència va fer disminuir l'afluència dels habituals "curiosos sense entrada", que com cada any van pujar a la muntanyeta per veure entrar al teatre els rostres de sempre. Els comentaris entre el poble sense entrada i els privilegiats amb seient van ser també els de sempre –quan es decidirà el patriarca que ha de deixar el càrrec vitalici a la seva filla, Katharina– i, sobre l'escenari, els déus de Wagner es van continuar barallant, assassinant, pujant i caient, entre incestos i llegendes impossibles, en un teatre on es pateix la mateixa calor que en temps dels seus dos grans patrocinadors, el rei boig de Baviera i el Führer. Què mou, doncs, els pelegrins d'arreu del món a aquesta ciutat de províncies, sense aeroport internacional ni grans atractius, més enllà del Festival? "Enlloc no es respira Wagner com a aquí", resumeix el veterà Krug.

Del reducte wagnerià a la "banderitis". Enlloc del món no s'ha suat tanta Alemanya durant les dècades pas-

Seguidora de l'equip alemany al Mundial de Futbol, en el partit Alemanya-Argentina. El patriotisme de "bandereta" està revifant en aquest estat.

sades, en un país on qualsevol exhibició de patriotisme era qüestió delicada, pecaminosa i susceptible de ser confofa amb una reminiscència nazista. Fins a aquest estiu mundialista, passejar amb la bandera alemanya era un tabú no només per a la generació del 68 i apèndixs. La qüestió és que ara s'ha passat d'aquesta situació a un atac de "banderitis" sense precedents dignes en la història del país. És a dir, fora del deliri col·lectiu durant el nazisme. Ha estat l'expressió d'una festa futbolera i, també, d'un nacionalisme sense complexos, com si de cop Alemanya s'hagués tret un tap que pressionava des de fa més de seixanta anys. Res no ha esclatat, la dèria de treure la bandera ha marxat amb el Mundial, i en el seu lloc ha quedat la imatge d'un país que ha mostrat l'orgull del bon amfitrió, amb una organització perfecta, sense en-surts i sense escanyar els milions de visitants sota la bota de l'aparell policial. Futbolísticament, el Mundial d'Alemanya segurament no passarà a la

història. Però el país ha canviat per dins i de portes enfora. Alemanya ja no fa por al món ni tampoc no s'espanta de si mateixa. Potser per això es va permetre rebre la selecció de Jürgen Klinsmann com si s'hagués endut la Copa del Món, en lloc d'haver quedat tercera, i va deixar que italians i francesos es barallessin pel títol, en la final menys bonica que es recorda.

Ha estat un estiu carregat de patriotisme sa, on de cop i volta japonesos, argentins, brasilers i africans se sorprendien de veure que l'amfitrió no és tan encarcerat com s'imaginaven. Posats a demostrar que aquest tarannà no és només efecte —o defecte— òptic fruit del futbol que tot ho canvia i tot ho permet, els alemanys s'han regalat dos platets de postres: la reedició de la Love Parade, el festival tecno que havia caigut per mort natural fa tres anys, i el també multitudinari Christopher Street Day, Dia de l'orgull gai. Dues convocatòries amb tradició a Berlín, però que aquest any han tingut un caire nou, com si

ningú no volgués que s'acabés la gran festa col·lectiva que va ser el Mundial. La Love Parade va portar el seu milió —en xifres, com sempre oficioses— de cossos dansants per la mateixa Avinguda 17 de Juny que, les quatre setmanes precedents, s'havia convertit en escenari de la "banderitis" aguda del mundial, amb les seves pantalles gegants transmetent els patiments de la selecció alemanya i de la resta de l'univers.

Estadi alliberat. Amb el Mundial, l'estadi olímpic berlinès es va espolsar l'estigma que arrossegava des de les Olimpíades del 1936, que l'aparell de propaganda va muntar per glorificar Hitler i en què Jesse Owens va tirar per terra la teoria de la superioritat ària amb les seves quatre medalles d'or. L'Avinguda 17 de Juny no s'identifica ja amb la revolta treballadora del 1953, sufocada sangnament pel règim del Berlín est, sinó amb la Love Parade i altres festes col·lectives. I Bayreuth tampoc no és ja la reserva de vells nazis que molts, fins el dramaturg que hi va portar un dels *Tristan* més bonics de la història, Heiner Müller, hi veien berenant en els entreactes. Està clar que els hereus de Wagner van posar el festival al servei de Hitler, entre 1933 i 1939. També ho és que Wolfgang Wagner, encara un noi, va compartir els passeigs pels seus jardins amb Hitler. Però la gran família wagneriana escapa als marges del reducte i molts dels qui consideren Bayreuth com la quinta essència de l'"alemanyitat" més rànica és sens dubte perquè no han estat mai entre els privilegiats amb entrada.

L'encant del festival wagnerià rau en la barreja d'elitisme i provincianisme amb què habituals i nouvinguts passen l'estona en les pauses, d'una hora de rellotge, entre suada i suada dins el teatre. Uns reserven taula al restaurant de luxe del teatre, els altres es porten el pícnic i s'estiren amb els seus vestits de gala per l'herba del turó, uns quants més se'n van a prendre pa amb formatge i una cervesa al bar, on conviuen els bikinis dels qui prenen el sol amb l'esmòquing de qui surt del teatre. Tan sa i sense complexos com la "banderitis" del Mundial.

Gemma C. Serra
Berlín